

Gweithgynhychu a chynhychu Cyfarpar Diogelu Personol

Y Pwyllgor Deisebau | 1 Rhagfyr 2020
Petitions Committee | 1 December 2020

Cyfeirnod: RS20/14409-4

Rhif y ddeiseb: P-05-1043

Teitl y ddeiseb: Sicrhau bod gweithgynhychu a chynhychu cyfarpar diogelu personol (PPE) digonol ar gyfer Cymru, yng Nghymru, ar ôl Covid-19. ** **

Geiriad y ddeiseb: Mae'r Argyfwng Corona presennol wedi tynnu sylw at ba mor annigonol yw'r mynediad at gyfarpar diogelu personol angenrheidiol i bawb sydd ei angen, a hynny ym mha bynnag leoliad iechyd neu ofal cymdeithasol y maent yn gweithio. Fel cenedl mae angen i ni ddod yn hunangynhaliol a pheidio â gorfod dibynnu ar gwmnïau tramor ac ati. Byddai hyn hefyd yn gofyn am arfarniad o ran storio, ailgyflenwi a dosbarthu'r eitemau dan sylw, ac yn darparu cyflogaeth i lawer o bobl. Fel Mam i nyrs mewn Uned Gofal Dwys, rwy'n byw mewn ofn bob dydd am ei diogelwch. Ac nid fi yw'r unig riant sy'n poeni.

1. Cefndir

Nod Cyfarpar Diogelu Personol (PPE) yw helpu i ddiogelu unigolyn rhag risgiau iechyd neu ddiogelwch yn y gwaith ac atal haint rhag lledaenu. Mewn lleoliadau iechyd a gofal cymdeithasol, mae cyfarpar diogelu personol yn cynnwys ystod eang o eitemau, gan gynnwys cyfarpar diogelu ar gyfer y llygaid a'r wyneb, menig, ffedogau a gynau, a chyfarpar diogelu anadlol, fel masgiau neu amddiffynwyr wyneb. Defnyddir gwahanol fathau o gyfarpar diogelu personol, yn ôl lefel y risg, y lleoliad neu'r hyn sy'n cael ei wneud.

Yng Nghymru, [Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru](#) (NWSSP), yn gweithio gyda'r Storffeydd Cyfarpar ar y Cyd sy'n gwasanaethu awdurdodau lleol, sy'n cydgysylltu'r gwaith o ddsbarthu cyfarpar diogelu personol.

Gan ol mis Mawrth, cytunoedd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon ar gynnal [ymchwiliad](#) i effaith Covid-19, a'r modd y mae'n cael ei reoli, ar iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru. Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [adroddiad](#) cyntaf, a ganolbwyntiodd ar nifer o feysydd allweddol, gan gynnwys PPE.

Mae Adran 3 yr adroddiad yn trafod PPE ac yn darparu gwybodaeth ynglŷn â chyflenwi ac argaeledd PPE yn ystod ton gyntaf y pandemig a hefyd ynglŷn â chaffael a gweithgynhyrchu PPE.

Yn ystod ton gyntaf pandemig Covid-19, roddwyd cryn sylw i'r ffaith bod pryder yn y DU ac yng ngweddill y byd ynghylch sicrhau cyflenwadau digonol a chyson o PPE.

Ym mis Mai 2020, nododd Llywodraeth Cymru mewn [canllawiau](#) ar ei wefan ei bod yn gweithio'n agos gyda busnesau a'r diwydiant i sicrhau bod cyflenwadau o cyfarpar hanfodol, gan gynnwys cynhyrchion glanhau a PPE, yn cyrraedd gweithwyr rheng flaen a oedd yn wynebu prinder yn ystod brigiad yr achosion o Covid-19. Gofynnwyd i'r rhai a oedd eisoes yn gyflenwyr PPE neu gyfarpar hanfodol, neu a oedd yn gallu rhoi cymorth ychwanegol o ran gweithgynhyrchu, addasu cynhyrchion, neu arloesi, i [gysylltu â'r Hwb Gwyddorau Bywyd](#).

2. Camau gweithredu Llywodraeth Cymru

Mewn gohebiaeth â'r Pwyllgor dyddiedig 4 Tachwedd 2020, dywedodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol fod Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru wedi datblygu cynllun strategol ar gyfer caffael PPE hyd at fis Mawrth 2021, er mwyn sicrhau bod y sefyllfa yn ddiogel drwy'r gaeaf.

Mae mwyafrif llethol yr eitemau PPE a ddarparwyd i'r sectorau iechyd a gofal yng Nghymru wedi cael eu cyrchu'n uniongyrchol gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru, drwy lwybrau caffael cenedlaethol a rhyngwladol. Mae cynllun caffael y gaeaf yn tybio'r angen am hunangynhaliaeth wrth gyrchu PPE i Gymru, yn hytrach na dibynnu ar gyflenwadau Llywodraeth y DU. Serch hynny, mae'r Gweinidog yn nodi bod Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda gwledydd eraill y DU, gan nodi cyfleoedd i gyfuno hymdrechion caffael er mwyn cael gafael ar gyflenwadau newydd hanfodol a sicrhau bod y PPE a brynir yn cynnig gwerth gwell am arian. Mae protocol ar gyfer caffael PPE wedi cael ei ddatblygu ar gyfer y DU gyfan i gefnogi hynny.

Mae'r Gweinidog yn tynnu sylw at y ffaith bod cynhyrchu PPE yn ddomestig yn sbardun pwysig ar gyfer yr economi sylfaen yng Nghymru, a bod Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda ei phartneriaid ym maes diwydiant i ategu'r gwaith o gynhyrchu cyflenwadau PPE drwy arloesi a manteisio ar lwybrau gweithgynhyrchu newydd. Hefyd, dywedodd y Gweinidog fod ymateb cadarnhaol iawn i alwad y Prif Weinidog ar ddiwydiant Cymru i fynd ati i helpu i gynhyrchu cyflenwadau ychwanegol o PPE i'r GIG a'r sector gofal cymdeithasol ar ddechrau'r pandemig, a chanlyniad hynny oedd bod masgiau, gorchuddion wyneb, feisorau, ffedogau sgryps, a hylif diheintio dwylo yn cael eu cynhyrchu'n lleol.

Mae'r Gweinidog yn gweld bod gan fusnesau Cymru rôl bwysig i'w chwarae yn y gwaith o gryfhau cydnerthedd Llywodraeth Cymru yn wyneb cynnydd yn niferoedd yr achosion o Covid-19, ac unrhyw oblygiadau sy'n deillio o Brexit heb gytundeb. Nod Llywodraeth Cymru yw sicrhau bod mwy o PPE yn cael ei gynhyrchu yng Nghymru, ac mae ei chynllun caffael PPE yn cyfuno gweithgynhyrchu lleol â'r hyn a gyflenwir yn rhyngwladol.

Mae nifer o weithgynhyrchwyr yng Nghymru eisoes yn cynhyrchu masgiau wyneb sy'n bodloni'r gofynion diogelwch uchel iawn ar gyfer PPE o safon feddygol, gydag eraill yn cynhyrchu gorchuddion wyneb untro, neu orchuddion wyneb y gellir eu

hailddefnyddio, ar gyfer y cyhoedd yn gyffredinol. Mae hyn yn ychwanegol at sianeli cynhyrchu lleol sy'n gwneud ffedogau, sgryps, a gynau, sydd wedi cael eu datblygu ers dechrau'r pandemig gyda chymorth Diwydiant Cymru a Llywodraeth Cymru.

Mae'r Gweinidog yn nodi y bydd **Diwydiant Cymru** a'i bartneriaid yn chwarae rhan hanfodol yn y gwaith o lywio trefniadau Llywodraeth Cymru ar gyfer ymgysylltu â busnesau ynglŷn â gofynion PPE yn y dyfodol, yn ogystal ag ymchwilio i'r potensial i allu bodloni mwy o'r gofynion caffael yng Nghymru.

3. Camau gweithredu Senedd Cymru

Fel y soniwyd uchod, cyhoeddodd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon **adroddiad** ym mis Gorffennaf 2020 ar ganfyddiadau ei ymchwiliad i effaith Covid-19, a'r modd y mae'n cael ei reoli, ar iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru. Mae argymhelliad 1 yn yr adroddiad yn ymwneud â sicrhau PPE, ei gasglu ynghyd a'i ddsbarthu, ac mae argymhelliad 2 yn nodi:

Argymhelliad 2: Rhaid i Lywodraeth Cymru adolygu ei systemau ei hun i sicrhau bod y mecanweithiau ar waith i alluogi gweithgynhyrchwyr yng Nghymru i ymateb yn gyflym wrth gyflenwi cyfarpar diogelu personol priodol pe bai unrhyw achosion yn y dyfodol. Rhaid i hyn gynnwys cael trefniadau caffael sy'n gallu ymateb yn amserol.

Mae ymateb Llywodraeth Cymru i'r argymhelliad hwn yn darparu gwybodaeth debyg i'r hyn a ddarparwyd yng ngohebiaeth y Gweinidog â'r Pwyllgor dyddiedig 4 Tachwedd 2020 y cyfeirir ati uchod.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r briffiau hyn o reidrwydd yn cael eu diweddarau na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.